

НАРОДЖЕНА
ПІД ЛЕСИНОЮ ЗІРКОЮ

**ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)
ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ**

ПУБЛІЧНА БІБЛІОТЕКА ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ ДЛЯ ДОРΟΣЛИХ м. КИЄВА
Відділ електронних ресурсів та довідково-бібліографічного обслуговування

**Народжена під Лесиною зіркою:
до ювілею дослідниці життя і творчості Лесі України
А. Г. Диби**

Бібліографічний покажчик

Київ 2021

Народжена під Лесиною зіркою: до ювілею дослідниці життя і творчості Лесі України А. Г. Диби : бібліограф. покажч. Ч. 2 : 2001-2021рр. / уклад.: Т. Гніда, С. Денисова; ред.: Ж. П. Копитко, О. М. Трубайчук; Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації); Публічна бібліотека імені Лесі Українки для дорослих. – Київ, 2021. – 24 с. : іл.

Бібліографічний покажчик «Народжена під Лесиною зіркою: до ювілею дослідниці життя і творчості Лесі України А. Г. Диби» присвячено відомій літературознавиці, дослідниці життя і творчості Лесі Українки та її оточення.

При складанні покажчика було використано інформацію з електронних каталогів Публічної бібліотеки імені Лесі Українки, Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого, Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, пошукової системи Google Академія (Google Scholar).

Покажчик містить перелік наукових, літературно-критичних, публіцистичних, художніх праць члена Спілки письменників України, опублікованих автором в збірниках, періодичних виданнях, на інтернет ресурсах з 2001 по 2021 рр.

Матеріал систематизовано за розділами, зазначеними у змісті, всередині розділів – у хронологічному порядку.

Для зручності користування видання має допоміжний іменний покажчик.

Видання розраховане на широке коло науковців і спеціалістів: філологів, викладачів, літературознавців, працівників бібліотек, студентів, а також стане у нагоді читачам, які цікавляться творчістю Лесі Українки.

Укладачі:

Гніда Т.

Денисова С.

Редактори:

Копитко Ж. П.

Трубайчук О. М.

Телефон для довідок

486-01-46

e-mail

4bibliograf4@gmail.com

Вступне слово

Алла Диба – літературознавець, поетеса, прозаїк-есеїст, публіцист, літературний критик, дослідниця життя, творчості та діяльності Лесі Українки.

Про своє коріння вона розповідає так: «Родина кожної людини має два крила – рід мами та рід тата. З боку тата у мене це Гоцики-Будкевичі. Дідусь Митрофан і бабуся Людмила – службовці Управління Києво-Ковельської залізниці. З боку мами – Каневські-Моргуни, вчителі Клавдія та Олександр». Якщо дослідити генеалогію родини глибше, то рід Алли Диви походить від козацького писаря і від поміщика-мецената Тарновського та благочинного Каневського. Священники й учителі, інженери й агрономи, сестри милосердя й залізничники, військові та хлібороби були її предками.

Алла Георгіївна Диба народилася 29 травня 1951 року в місті Києві. Дитинство і юність майбутньої письменниці та вченого пройшли у селищі Буча (тепер місто Буча Київської області).

У 1975 році закінчила філологічний факультет Київського державного університету імені Тараса Шевченка. З 5 листопада того ж року почала працювати у Київському музеї Лесі Українки на посаді наукового співробітника. Як розповідає сама науковиця, одного дня 1975 року вчителька і друг Ніна Петрівна Борсук привела її, випускницю філологічного факультету Київського державного університету, в двоповерховий будинок на вулиці Панаса Саксаганського в Києві. Ця подія визначила подальшу долю молодого спеціаліста-філолога. В музеї вона також виконувала обов'язки старшого наукового співробітника, завідувача відділу науково-дослідної та експозиційної роботи, а з 1992 року – провідного наукового співробітника. Загалом роботі в музеї Алла Георгіївна присвятила 26 років життя (1975-2001).

Музей Лесі Українки в Києві

Як науковець-літературознавець формувалася під впливом знаних учених і колег музейних працівників – Леоніли Міщенко, Федора Погребенника, Зіни Генік-Березовської, Михайлини Коцюбинської, Євгенії

Дейч, Ангеліни Полотай, Юрія Хорунжого, Олеся Шевченка, Івана Ільєнка, Вадима Скуратівського, Григорія Аврахова, Аркадія Драка, Зінаїди Тарахан-Берези, Ніни Россошинської, Богдана Рильського.

Першою темою, яку їй було запропоновано опрацювати в тому ж 1975 році, була – «Леся Українка і соціал-демократ Сергій Мержинський». Саме тоді були зроблені перші кроки, перші наукові розшуки, що згодом перетворилися на книгу документальних есеїв «Сподвижники: Леся Українка у колі соціал-демократів» (2003 р.).

Надто рано їй довелося спізнати гірке слово – вдова. Невиліковна хвороба забрала коханого чоловіка у 28 років, залишивши їй терпкі спогади, двійко дітей і невимовний відчай. Рятувалася роботою, спілкуванням із людьми. Люди ж були незвичайні: нащадки родини Косачів і ті, хто знав та пам'ятав цю родину та її оточення.

Вивчення та дослідження життя і творчості родини Косачів та їх оточення стало невід'ємною частинкою буття самої Алли Диби, яку тепер знають як літературознавицю, критика, вченого. «Леся Українка – то моя любов на все життя», – зізналася перед волинянами Алла Диба під час відкриття в Колодяжненському літературно-меморіальному музеї Лесі Українки виставки, укомплектованої з її особистих архівів і названої «Країна Радосинь».

Займаючись пошуково-дослідницькою роботою, Алла Диба написала сотні листів у всі куточки колишнього Союзу й далеко за його межі, адже родина Лесі Українки опинилася за кордоном. Завдяки їй музей поетеси в Києві збагатився новими неоціненними експонатами, а особистий архів Алли Диби –

цікавими документами, спогадами. Після кожної вагомої знахідки вона поспішала поділитися інформацією з іншими. Тому в її науковому доробку десятки публікацій у часописах, наукових збірниках. Зокрема, чимало невідомих матеріалів зібрала до біографії сестри Лесі Українки Ізидори Косач-Борисової.

У приватних та державних архівах розшукала і ввела до наукового обігу цінні матеріали до біографій С. Мержинського та П. Тучапського,

В. Крижанівської, П. Косача, І. Косач, М. Собіневської (Бешкурової), родини Александрових, гуртка «Плеяда».

*Меморіальні дошки у
Відні та Єгипті*

Першою дослідила і представила широкому загалові слідчі справи родини Косачів, які зазнали репресій у радянські роки. Стала одним з ініціаторів і авторів відповідних документів щодо найменування вулиць іменами Лесі Українки та Сергія Мержинського в м. Мінськ. Сприяла відкриттю меморіальних дошок, присвячених перебуванню поетеси у Відні та Єгипті.

Публікує статті за тематикою власних

пошуків (має їх уже понад 200). Бере участь у радіопередачах, читає лекції в бібліотеках та навчальних закладах. Для газети «Українська мова й література» підготувала додаток (1999 р., число 13), де вмістила роботи колег-лесезнавців та свою статтю і повість «Далека принцеса» (за матеріалами біографії Лесі Українки).

Творчий доробок Алли Диби складається з повісті «Далека принцеса: Дітям про Лесю Українку» (1999), поетичної збірки «Заметіль яблунева» (2003), книги документальних есеїв «Сподвижники: Леся Українка у колі соціал-демократів» (2003), книги про улюблену сестру Лесі Українки, хранительку її архіву, дослідницю біографії та творчості письменниці, лікаря за фахом Ольгу Косач-Кривинюк «Найкраща лілея з родинного саду Косачів» (2020). А також сотні літературознавчих публікацій у періодиці та наукових збірниках, антологіях, альманахах та на інтернет-ресурсах.

Алла Дибя – автор рецензій на книги Я. Басіна «Зов Прометей» (Мінськ: Мастацкая література, 1987), А. Погрібного «Борис Грінченко» (Київ: Дніпро, 1988), Н. Суровцової «Спогади» (Київ: Вид-во ім. Олени Теліги, 1996), Адлера Короліва «Страчені хмари» (Київ, 1997), «Антологія єврейської поезії: українські переклади з ідишу» (Київ: Дух і Літера, 2007), Р. Плотникової «Реквієм для Рози» (Харків: Фоліо, 2016).

З 1999 року – член Національної Спілки письменників України, бере активну участь в роботі творчого бюро літературного об'єднання «Радосинь». Від 2000 року – науковий співробітник Відділу рукописних фондів і текстології Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України.

Учасниця Бук-фестів у Бородянці, Макарові, «Книжкової Бучі», дипломант фестивалю-конкурсу «Просто так» (2009) та обласного фестивалю авторської поезії та пісні «Малишкові стежки - 2015».

Постійно бере участь в роботі Жіночого товариства ім. Ольги Басараб та Олени Теліги (заступник голови), Жіночого Товариства ім. Анни Регіни (НСПУ), Клубу поетів Бучі.

Має нагороди та відзнаки за літературну діяльність. Серед них :

-диплом Всеукраїнського фестивалю-конкурсу «Просто так» (2009);

-чотириразовий лауреат фестивалю-конкурсу «Поетичний рушник»:

- II місце у номінації «Присвяти» (2016 р.)
- II місце в номінації «Мій рідний край» (2017 р.)
- I місце у номінації «Інтимна лірика» (2018 р.)
- II місце у номінації «Присвяти» (2020 р.);

-лауреат конкурсу «Літературний Олімп»:

- II місце у номінації «Нариси про людей» (2017 р.) ;

-лауреат фестивалю «Неспокій серця»:

- I місце у номінації «Літературна творчість» («Проза») (2019 р.);

-лауреат фестивалю «Причал на Поштовій» у номінації «Проза» («Мала проза») (2020 р.);

-дипломант:

- «IrpinBookFest» (2018 р.),
- «Ірпінський Парнас» (2019 р.),
- «Біденко-фест» (2019р.);

-постійний учасник і неодноразовий переможець фестивалів журналу «Склянка Часу» («ZeitGlas», м. Канів).

1 лютого 2021 року президент Володимир Зеленський підписав указ № 42/2021 про призначення стипендій видатним діячам культури і мистецтва. Серед них відзначено і Аллу Георгіївну Дибку.

Творчий доробок А. Г. Дибби

Про Лесю Українку

1. **Весільний поїзд «найкращої з людей» : до 150-річчя від дня народження Лесі Українки** // Світогляд. – 2021. – № 1 (87). – С. 4-8.
2. **Леся з України**, яка стала легендою : 25 лютого 2021 р. відзначали 150-літній ювілей Лесі Українки (1871-1913) – Лариси Петрівни Косач (Квітки) // Українська культура. – 2021. – № 1. – С. 6-12.
3. **Дещо про щасливу/нещасну жінку Лесю Українку та чоловіків у її житті** // Українська літературна газета. – 2020. – 27 берез. (№ 6) – С. 16-17.
4. **Катарсис: в горнилі апогею болю, або Леся Українка: до історії тексту й контексту** // Минуле і сучасне Волині та Полісся: Ковель і Ковельщина в українській та світовій історії : наук. зб. / Ковель. міськ. рада ; СНУ ім. Лесі Українки ; Волин. краєзнав. музей ; упоряд.: Г. Бондаренко, І. Прокопів, А. Семенюк, А. Силук. – Ковель, 2018. – Вип. 65. – С. 370-382.
5. **Проща біля духовних джерел Лесі Українки** // Українське Слово-Літаври. – 2016. – № 4. – С. 6.
6. **Українці свого дому : Генеза наших архітекторів свободи** // День. – 2010. – 16 лип. (№ 124). – С. 11.
7. **Особистісний і творчий феномен Лесі Українки**. Окремі складові, проблеми, домінанти проявлень // Актуальні проблеми сучасної філології. Літературознавство : зб. наук. пр. / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т ; редкол.: І. В. Захарчук [та ін.]. – Рівне : РДГУ, 2001. – Вип. X (спец.) : Український модернізм зі столітньої відстані / ред. Р. Тхорук, І. Захарчук. – С. 103-115.

Про родину Лесі Українки

8. **Найкраща лілея з родинного саду Косачів** / Алла Дибба, Олександра Шалагінова. – Київ : Саміт-книга, 2020. – 256 с.

Книга розповідає про сестру Лесі Українки, хранительку її архіву, дослідницю біографії та творчості письменниці, лікаря за фахом Ольгу Косач-Кривинюк (1877–1945). Особливу увагу приділено 1920–1940 рокам, коли родина Лесі Українки пройшла через горнило репресій, тюрм й концтаборів. У ці роки Ольга Косач-молодша змушена була залишити працю земського лікаря і працювати вчителькою та бібліотекарем-референтом у Національній науковій медичній бібліотеці України.

9. **За лаштунками судилища «СВУ»: епізод життєпису родини Косачів-Кривинюків** // Волинь філологічна: текст і контекст. – 2019. – № 28: Олена Пчілка в літературному процесі порубіжжя. – С. 254-272.
10. **Літературовед Алла Дыба: «Мать Леси Украинки в 1878 году устроила в Париже выставку старинных орнаментов украинской вышивки»** : інтерв'ю / Ольга Сметанская // Факты и комментарии. – 2015. – 6 октября (№ 182). – С. 10.
11. **Зустріч з Кривинюками у Києві 23 квітня 2009 року (Київський музей Лесі Українки): конспект Алли Дибби** // Леся Українка і родина Косачів в контексті української та світової культури : наук. зб. / упоряд. А. Силюк. – Луцьк, 2011. – Вип. 4. – С. 26–30.
12. **«Все для інших і нічого для себе»: свідчення Антоніни Макарової про Косачів-Драгоманових** / Леся Українка і сучасність : зб. наук. пр. / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; упоряд. Н. Сташенко. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – Т. 6. – С. 344–377.
13. **Розбите свічадо** : доля родини Косачів по смерті Лесі Українки // Минуле і сучасне Волині та Полісся. Олена Пчілка і родина Косачів в історії інтелектуальної еліти України та Волині : матеріали XXXIII Всеукр. істор.-краєзнав. наук. конф., присвяч. 160-річчю від дня народження Олени Пчілки та 60-річчю з часу створення Колодяжненського літ.-мемор. музею Лесі Українки, м. Луцьк, с. Колодяжне, 30 черв.-1 лип. 2009 р. – Луцьк : Волин. краєзнав. музей, 2009. – Вип. 33. – С.153 – 158.
14. **«А одну з моїх сестер поціновує вся радянська громадськість...»** : Сторінки слідчої справи Ізидори Косач-Борисової // Леся Українка і сучасність : зб. наук. пр. : до 130-річчя від дня народження Лесі Українки / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; упоряд. Надія Сташенко. – Луцьк, 2005. – Том II. – С. 365-392.
15. **Петро Косач** : Одна з тисяч дорогоцінних окрушин життя батька Лесі Українки // Культура і життя. – 2004. – 1 груд. (№ 45) – С. 2.
16. **«Ваші свояки тепер мешкають у нас»** / Р. Горак, А. Дибба // Леся Українка і родина Косачів в контексті української та світової культури : матеріали II Всеукраїнської наук.-практ. конф. (24-25 лют. 2001 р., с. Колодяжне) : наук. зб. / Всеукраїнська науково-практична конференція "Леся Українка і родина Косачів в контексті української та світової культури" ; відп. за вип.: А. Силюк, В. Комзюк ; ред. Г. Бондаренко [та ін.]. - Луцьк : Надстир'я, 2001. – С. 45-52.

Про Лесю Українку та її оточення

17. **Брат, міністр, президент або до проблеми наукового пошуку на теренах досліджень про Лесю Українку** // Українська літературна газета. – 2018. – 5 жовт. (№ 20) – С. 16–17. – Бібліогр. наприкінці ст.
18. **«Найпалкіші діти України, найдорожчі жертви...»** [Електронний ресурс] // Грінченко-інформ. – Режим доступу : <http://grinchenko-inform.kubg.edu.ua/najpalkishi-dity-ukrayiny-nadorozhchi-zhertvy/#.YKd3sKgzbcs>. – Дата публікації : 26.01.2018. – Назва з екрана.
19. **«Батько-фершал»** (Данило Заболотний) [Електронний ресурс] // Грінченко-інформ. – Режим доступу : <http://grinchenko-inform.kubg.edu.ua/category/person/#WWjUlbox-1s>. – Дата публікації : 03.12.2016. – Назва з екрана.
20. **Гроздова** Наталія Іванівна // Новоград-Волинський. : енциклопед. довід. – Житомир : Полісся, 2016. – С. 98-99.
21. **Із сузір'я друзів: Звитязці Кобилки-Сидоренки (матеріали до майбутньої енциклопедії Лесі Українки)** // Волинь філологічна: текст і контекст : зб. наук. пр. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ін-т філології та журналістики ; [редкол.: Г. Л. Аркушин та ін.]. – Луцьк, 2016. – Вип. 22 : Універсум Лесі Українки. – С. 245-260.
22. **Родина Дейчів: український контекст. Світлій пам'яті Євгенії Кузьмівни Дейч-Малкіної (1920-2014)** // Минуле і сучасне Волині та Полісся. Леся Українка і родина Косачів в історії та культурі України та Волин : наук. зб. : матеріали VIII Всеукр. конф., присвяч. 145-річчю від дня народження Лесі Українки, с. Колодяжне на Волині, 24–25 лют. 2016 р. / упоряд.: А. Силук, В. Комзюк. – Луцьк, 2016. – Вип. 57. – С. 178 – 188 : іл.
23. **Звір з безодні** : декілька штрихів до портрета ідола [Ленін у сприйнятті людей з близького оточення Лесі Українки] // Українське Слово – Літаври. – 2015. – верес. (№ 7) – С. 10.
24. **Про себе, про родину, про Батьківщину...** Розповідає Климент Квітка (1880-1953) // **Проблеми етномузикології** : наук.-метод. зб. / ред.-упоряд. О. І. Мурзина. – Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2014. – Вип. 9. – С. 226-237.
25. **Про себе, про родину, про Батьківщину...** Частина друга // **Проблеми етномузикології** : наук.-метод. зб. / ред.-упоряд. О. І. Мурзина. – Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського. – 2014. – Вип. 9. – С. 237-242.

Автор статті зводить в єдине ціле як опубліковані раніше, так і здебільшого невідомі архівні матеріали, що торкаються драматичних сторінок життя славетної подружньої пари – Лесі Українки та Климента Квітки. Матеріали 30-х рр. включають слідчі документи ДПУ (Державного політуправління при НКВС) у зв'язку з підозрою Квітки у «контрреволюційній діяльності».

26. **Нові матеріали** до біографії приятеля Лесі Українки П. Л. Тучапського (1869-1922) // Просвіта : минуле, сучасне й майбутнє : матеріали наук.-практ. конф., 25-26 листоп. 2005 р. – Одеса, 2006. – С. 128-134. – Бібліогр. : 4 назви. – (До 100-річчя Одеської «Просвіти»).

27. **Народжена в Тетянин день** Наталя // Минуле і сучасне Волині та Полісся: Ковель і ковельчани в історії України та Волині: Матеріали XII Всеукр. наук. істор.-краєзнав. конф., присвяч. 12-й річниці Незалежності України і 485-й річниці надання Ковелю магдебурзького права, м. Ковель 23-24 жовт. 2003 р. : зб. наук. пр. – Луцьк : Надстир'я, 2003. – Ч. I. – С. 158–162.

Про Наталію Вишинську-Гроздову.

28. **Сподвижники:** Леся Українка у колі соціал-демократів. – Київ : Основні цінності, 2003. – 174 с. : фотоіл. – (Спадщина ; Кн. 22).

На основі зібраних упродовж багатьох років і ретельно досліджених численних архівних матеріалів, документів, спогадів створені своєрідні портрети-есеї звияжців, славетних представників інтелектуальної еліти України, які брали активну участь у тогочасних громадсько-політичних рухах, шукаючи державотворчого шляху для рідного народу.

Див. також №№ 30, 31, 33

Про гурток «Плеяда»

29. **«Щасливий день шанування рідного поета»: учасники гуртка «Плеяда» на святі Котляревського в Полтаві 1903 р.** // Леся Українка і родина Косачів в історії української та світової культури : наук. зб. : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., присвяч. 150 річчю від дня народження Лесі Українки, (с. Колодяжне, 25 лют. 2021 р.) / упоряд. Є. Ковальчук ; Волин. обл. держ. адмін. ; Волин. краєзнав. музей. – Луцьк, 2021. – С. 132-141.

30. **Архітектор** української свободи з плеядівського Парнасу [Електронний ресурс] // **«Сам Ум Рай»**. – Режим доступу : <http://samumray.in.ua/arxitektori-ukrainskoi-svobodi-z-pleyadivskogo-parnasu>. – Дата публікації : 07.08 2018. – Назва з екрана.

(Див. також : Режим доступу : <http://lukl.kyiv.ua/wp-content/uploads/images/mat/arhitector.pdf>).

Есей з розділу «Архітектори української свободи з плеядівського Парнасу» присвячений юнацькій симпатії Лесі Українки, одному з її найближчих друзів, М. А. Славинському.

31. **Максим** Славинський : архітектор свободи / Алла Гоцик (Дибя) // Літературна Україна. – 2018. – 19 лип. (№ 25) . – С. 14.
32. **Його називали батьком...: Окремі складові становлення й формування особистісного феномена Данила Заболотного** // Роль визначних особистостей – митців, діячів науки та культури у процесі формування національної самосвідомості наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. : матеріали ХІ наук. семінару, присвяч. до дня народження Михайла Петровича Старицького: / упоряд. : Н. Терехова, О. Гураль, О. Мокану. – Київ, 2016. – С. 46-56.
33. **Вони йшли Шевченковими слідами** // Волинський музейний вісник : наук. зб. / Управління культури Волин. облдержадміністрації ; Волин. крає знав. музей ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки – Луцьк : [Вежа-Друк], 2014. – Вип. 6. – С. 3–12.
34. **Спогади Юрія Кононенка про батька** // Рідний край. – 2012. – № 1. – С. 184-186.
Про учасника літературного гуртка «Плеяда» Кононенка Мусія Степановича.
35. **Хотів** би по змозі і свою лепту праці Вам запропонувати... (Листи Аполлінарія Маршинського до Івана Франка) // Культурний простір Житомирщини-Волині ХІХ-ХХ ст.: матеріали Всеукр. наук.-краєзнав. конф. (24 квіт. 2012 р., м. Житомир): у 2-х т. / голов. ред. М. Ю. Костриця. – Житомир : Видавець М. Г. Косенко, 2012. – Т. 1 . – С. 64-69. – (Науковий збірник «Велика Волинь». Праці Житомирського науково-краєзнавчого товариства дослідників Волині; Вип. 47).
36. **«Моя Вкраїно, мій ти раю...». Матеріали до біографії письменника-«плеядівця» Мусія Кононенка** / А. Дибя, А. Чернов // Рідний край. – 2011. – № 1. – С. 210-215.
37. **Плеядівська «акула пера»** (Штрихи до портрета Одарки Романової) // Творчість та особистість Лесі Українки в історичному, культурологічному та філософському аспектах : матеріали наук. конф. до 140-річчя від дня народження Лесі Українки; Київ, 15 лют. 2011 р. / Музей видатних діячів укр. культури Л. Українки, М. Лисенка, П. Саксаганського, М. Старицького. – Київ : НаУКМА, 2011. – С. 25-38.

38. **Плеядівці** пишуть до Лесі Українки : [згадуються листи Маргарити Комарової] // Феномен Лесі Українки : літературознавчий, лінгвістичний, історіософський та педагогічний аспекти : зб. наук. пр. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; Бердян. держ. пед. ун-т [та ін.] ; уклад. І. З. Тарасинська. – Київ ; Новоград-Волинський ; Житомир ; Черкаси, 2010. – С. 29-34.
39. **Українці свого дому : Генеза наших архітекторів свободи** // День. – 2010. – 23 лип. (№ 129).
40. **Українська Плеяда – найкраща, найталановитіша дитина Старої (київської) громади** // Леся Українка і сучасність: зб. наук. пр. / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; упоряд. Н. Стащенко . – Луцьк : РВВ «Вежа», 2007. – Т. 4, кн. 1. – С. 295-320.
41. **Діяльність студентів Київського університету Святого Володимира у гуртку «Плеяда»** // Літературознавчі студії: зб. наук. пр. – Київ: Вид. дім Д. Бураго. – 2004. – Вип. 11. – С. 126-130.
42. **Олена Пчілка в українській «Плеяді»** // Вічні берегині України: наукові праці й розвідки до 150-річчя від дня народження Олени Пчілки та 130-річчя від дня народження Лесі Українки. – Новоград-Волинський : НОВОГрад, 2001. – С. 53-57.

Див. також №№ 6, 17, 18.

Публікації з питань української літератури й культури

43. **Вона пише, як малює, а малює, як пише** : етюд до портрета Ярослави Шекери. На спомин // Українська літературна газета. – 2020. – 19 черв. (№ 12). – С. 16, 17.
44. **Про художню літературу, церкву і націоналізм, якого у Європі начебто нема, а в Україні він таки є!** [Електронний ресурс] // Культурна референтура ОУН. – Режим доступу : <http://kroun.info/iz-pershih-vust/pro-hudozhnyu-literaturu-tserkvu-i-natsionalizm-yakogo-u-yevropi-nachebto-nema-a-v-ukrayini-vin-taki-ye/#more-3160>. – Дата публікації : 03.06. 2018. – Назва з екрана.
45. **Страдіварі українського гумору : Перший ескіз до майбутнього творчого портрета Григорія Соломончука** // Склянка Часу. – 2018. – № 85. – С. 121-124.
46. **Лідія Новикова : повернення** // Прапор Перемоги (Миргород). – 2017. – С. 4.

47. **Кузинка** // Українська літературна газета. – 2017. – 6 жовт. (№ 20(208)). – С. 15.
Літературний портрет перекладачки Олени Медущенко-Кривенко.
48. **«Ріденька проза»** спілчанського буття // Літературна Україна. – 2017. – 12 січ. (№ 1-2). – С. 14.
Нарис про творчість письменника О. Горобця.
49. **«Хто** душу дасть, той матиме стократ» : штрихи до портрета Юлії Бережко-Камінської / А. Гоцик (Диба) // Літературна Україна. – 2017. – 16 листоп. (№ 45). – С. 7.
50. **«Хто** душу дасть, той матиме стократ» : штрихи до портрета Юлії Бережко-Камінської / А. Гоцик (Диба) // Бучанські новини. – 2017. – 10 листоп. (№ 44). – С. 11.
51. **І висмикнула** серце, мов чеку : одкровення й прозріння Наталі Дзюбенко-Мейс – тієї, що біжить по стерні... / А. Гоцик (Диба) // Українська літературна газета. – 2016. – 12 лют. (№ 3) – С. 2.
52. **Червоні** яблука з київського саду Леонтовичів : торжество історичної справедливості // Українське Слово - Літаври. – 2016. – 11 жовт.- листоп. (№ 10). – С. 9.
53. **Золотаво-осіння** дорога // Життєві жнива Миколи Шудрі : спогади / упоряд.: Наталія Сидоренко, Євгенія Шудря. – Київ : Центр інновацій та розвитку, 2015. – С. 165-168.
Спогади про спілкування з Миколою та Євгенією Шудрями.
54. **Корабель** надії // Бучанські новини. – 2015. – 13 листоп. (№ 46(559)). – С. 6.
Про творчі традиції Лесі Українки в сучасній українській літературі.
55. **«Своїм розумом жити...»** : Володимир Леонтович про сучасну Україну, її проблеми, болючі реалії і непрості перспективи [Електронний ресурс] // Україна incognita. – Режим доступу : <http://incognita.day.kyiv.ua/svoyim-rozumom-zhiti.html>. – Дата публікації : 21.07.2014. – Назва з екрана.
56. **«Я поєднався** з сонячним вогнем» : [про О. Шовтуту] // Українська літературна газета. – 2014. – 25 квіт. – С. 17.
Про багатогранну поезію Олександра Шовтути.
57. **Стешенків** ломикамінь через призму осягнень полтавця Григорія Титаренка // Рідний край : наук. публіцист. худож.-літ. альманах / голов. ред. М. Степаненко. – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2013. – Вип. 2 (29). – С. 240-245.

Про літературний доробок Івана Стешенка (перший міністр освіти незалежної України), та прагнення Григорія Титаренка повернути його ім'я в українську літературу.

58. **Високе** небо Миколи Лукаша : [спогади про ювіл. вечір 19 груд. 1999 р.] // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 419-420.
59. «**Людина** будує рівночасно державу і себе саму» [Електронний ресурс] // Слово Просвіти. – Режим доступу : <http://slovoprosvity.org/2011/06/30/liudyna-buduie-rivnochasno-derzhavu-i-se/>. – Дата публікації : 30.06.2011. – Назва з екрана.
Про Наталію Іщук-Пазуняк дослідницю творчої спадщини Лесі Українки.
60. «**Нас** тільки двоє на світі...» : Це трепетне освідчення письменника Михайла Коцюбинського прозвучало в його незакінченій новелі «На острові» // День. – 2011. – 27 трав. (№ 90)
61. **Поетичне** полотно Адлера Короліва на небесному мольберті вічності // Волинь філологічна: текст і контекст. Явище синтезу мистецтв в українській літературі : зб. наук. пр. / упоряд. О. О. Маланий ; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк : РВВ «Вежа», 2010. – Вип. 6. – С. 49-60.
Дослідження присвячено творчості сучасного українського поета і художника Адлера Короліва як одного з яскравих представників явища синтезу мистецтв у літературному процесі XX – XXI століть в Україні.
62. **Казки** «несерйозного чоловіка» [Електронний ресурс] // Слово Просвіти. – Режим доступу : <http://slovoprosvity.org/2009/06/12/2276-old/>. – Дата публікації : 12.06.2009. – Назва з екрана.
Про Кястутіса Каспаравічюса, художника-ілюстратора, автора книжок для дітей.
63. «**Раннє** сонце у моїй дорозі...» // Літературна Україна. – 2009. – № 41. – С. 2.
Про Д. С. Чередниченка, українського письменника, поета.

Про постаті в українській літературі та культурі

64. **Михайлина** Коцюбинська : прямостоянна на зламі епох і держав // Київ. – 2020. – № 9-10. – С.157-180.
65. **Міщук** Катерина Василівна [Електронний ресурс] // Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін. ; НАН України, НТШ. – Київ : Інститут енциклопедичних

досліджень НАН України, 2019. – Режим доступу : http://esu.com.ua/search_articles.php?id=68108.

66. **Мовчун** Леся [Електронний ресурс] // Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін. ; НАН України, НТШ. – Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2019. – Режим доступу : http://esu.com.ua/search_articles.php?id=68204.

67. **Максименко** Лілія Олександрівна [Електронний ресурс] // Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін. ; НАН України, НТШ. – Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу : http://esu.com.ua/search_articles.php?id=60874.

68. **Медушенко-Кривенко** Олена Володимірівна [Електронний ресурс] // Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. – Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу : http://esu.com.ua/search_articles.php?id=66097.

69. **Вершини** Павла Білошицького [Електронний ресурс] // Грінченко-інформ. – Режим доступу : <http://grinchenko-inform.kubg.edu.ua/category/person/#WWjUlbox-1s>. – Дата публікації : 06.03. 2017. – Назва з екрана.

70. **Третяченко** Тетяна Григорівна // Новоград-Волинський : енциклопед. довід. – Житомир : Полісся. – 2016. – С. 349.

71. **Олена** Леонтович – дослідник, популяризатор, видавець і духовний меценат свого великого роду // Сучасний погляд на літературу : зб. наук. пр. / Нац. пед. ун-т ім. М. Драгоманова, Кафедра укр. літ; ред. В. Ф. Погребенник. – Київ, 2007. – Вип. 11. – 2007. – С. 61-68.

Рецензії

72. **«Наші ангели серед нас!..»** [Електронний ресурс] // Культурна референтура ОУН. – Режим доступу : <http://kroun.info/iz-pershih-vust/nashi-angeli-sered-nas/#more-2359>. – Дата публікації : 17.03.2018. – Назва з екрана.

Відгук на збірку «Українка: жінка-волонтер, жінка-герой». – Лубни : «Интер Парк», 2018 р.

73. **Впасти** квіткою поміж вітрами... : жінка в поезії Лідії Новикової // Українська літературна газета. – 2017. – 16 черв. – С. 7.

74. **«Про тих, кого надихав Ірпінський Парнас»** // Українська літературна газета. – 2017. – 12 листоп. – С. 7. – Рец. на кн.: Коскін В. «Ірпінський Парнас» / В. Коскін. – Ірпінь : Перун, 2017. – 264 с.
75. **Вони пройшли мінне поле: Раїса Плотникова про незнищенність української душі** // Полтавська криниця: літ.-худож. журнал. – Полтава. – 2019. – № 2 (4). – С. 106-110. – Рец. на кн.: Плотникова Р. Реквієм для Рози: роман / Раїса Плотникова. – Харків : Фоліо, 2016. – 251 с.
76. **«З породи вождів»** [Електронний ресурс] // Грінченко-інформ. – Рец. на кн. : Петлюра. Кн. 5 : За серце України / Василь Фольварочний. – Тернопіль : Джура, 2016. – Режим доступу : <http://grinchenko-inform.kubg.edu.ua/z-porody-vozhdiv/#WaaFGzWx-1t>. – Дата публікації : 29. 09.2017. – Назва з екрана.
77. **До чарівного саду єврейської поезії** [Електронний ресурс] // ЛітАкцент. – Рец. на кн.: Антологія єврейської поезії: Українські переклади з їдишу. Вид. 2-ге, випр. і доп. / упор. В. Чернін, В. Богуславська. – Київ: Дух і Літера. – 2011. – Режим доступу : <http://litakcent.com/2011/11/03/do-charivnoho-sadu-jevrejskoji-poeziji/>. – Дата публікації : 03.11.2011. – Назва з екрана.
78. **Роман у добірному товаристві. Роздуми про нову українську літературу** // День. – 2011. – 7 жовт. (№ 180)
Рецензія на книгу Олени Білошицької-Костюкевич «Роман із компанією».
79. **«Мудрість чужинську збагнути незле»** // Слово і час. – 2009. – № 1. – С. 111-114. – Рец. на кн.: Антологія єврейської поезії: українські переклади з їдишу / уклад. : Велвл Чернін, Валерія Богуславська. – Київ : Дух і Літера, 2007. – 672 с.
80. **Наукова подорож завдовжки в життя** // Народна творчість та етнографія. – 2006. – № 3. – С. 118-121. – Рец. на кн.: Чередниченко Д. Павло Чубинський / Д. Чередниченко. – Київ, 2005. – 376 с. – (Серія «Особистість і доба»).

Про конференції, презентації архівів

81. **«Леся Українка і національна культура»** // Слово і час. – 2013. – № 10. – С. 118-119.

У статті йдеться про конференцію 17-18 травня 2013 р. на базі Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

(Луцьк) та Літературно-меморіального музею-садиби Лесі Українки в с. Колодяжному.

82. **Нові** документальні свідчення української культурної присутності в Чехії // Слово і час. – 2003. – № 11. – С. 91-92.

Йдеться про презентацію в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченко НАН України нової подачі архіву відомих чеських україністів Зіни та Костя Генік-Березовських.

Про книжкові фестивалі, літературні об'єднання

83. **Irpın BookFest** : творення традиції // Літературна Україна. – 2018. – 31 трав. (№ 21). – С. 4.
84. «**Ірпінський Парнас**» – нова традиція Ірпеня // Ірпінський вісник. – 2017. – 4 серп. – С. 2.
85. «**Ірпінський Парнас**» об'єднує нас // Літературна Україна. – 2017. – 10 серп. – С. 3.
86. **Книжковий** фестиваль у Макарові // Культура і життя. – 2017. – 14 лип. (№ 28). – С. 16.
87. **Моя «Радосинь»** // Вісник літературного об'єднання «Радосинь» / відп. за вип. Сергій Цушко, Григорій Іваненко. – Фастів: ПП «Поліфаст», 2017. – С. 4-5.
88. У лісовому місті відбувся перший фестиваль «Ірпінський Парнас» // Українська літературна газета. – 2017. – 11 серп. (№16 (204)). – С. 2-3.
89. **Перемагаючи, збуваємось!** 3 грудня – Міжнародний день інвалідів // Українське Слово. – Літаври. – 2015. – № 9. – С. 11.

Про Всеукраїнський фестиваль «Поетичний рушник», засновниками якого є Обухівська міська рада, співзасновниками – Всеукраїнська громадська організація «Народна академія творчості інвалідів», КМГО «Союз організацій інвалідів України» та Київська обласна організація ВГО «Всеукраїнський парламент працездатних інвалідів».

90. **Таврійський вересень Лесі Українки** // Слово і час. – 2004. – № 2. – С. 83-84.

Про Всеукраїнську наукову конференцію «Крим в житті і творчості Лесі Українки, яка проходила 25-26 вересня 2003 р. в межах щорічного культурно-мистецького фестивалю «Лесина осінь».

91. **Творча сім'я «Радосинь»** // Дивослово. – 2003. – № 7. – С. 74-75.

Художня творчість Алли Диви

92. **[Підбірка прози та поезій]** [Електронний ресурс] // Низький уклін переможцям / [уклад. Т. Кудінова]. – Київ : ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2020. – С. 260-272.

93. **Бучанська мелодія** // Бучанські новини. – 2016. – 29 січ. (№ 4(569)). – С. 12.

94. **Далека принцеса** : дітям про Лесю Українку. Уривок з повісті для родинного читання // Зелений час : антологія творів для підлітків : поезія, проза / упоряд. Н. М. Вернигора. – Київ : Фенікс, 2016. – С. 380-387.

95. **[Поезії]** // Сама: антологія сучасної української жіночої поезії / упоряд.: Галина Тарасюк, Теодозія Зарівна. – Київ : Преса України, 2013. – С. 74-79 – (Літературна агенція «Банкова, 2»).

96. **[Поезії]** [Електронний ресурс] // Сонячна мальвія. Радосинці дітям : альманах / упоряд. Д. Чередниченко. – Київ : Задруга, 2005. – С. 380-386.

97. **Заметіль яблунева** : поезії. – Київ : Задруга, 2003. – 64 с.

Алла Дива про свою родину

98. **Розстріляні за віру**. Історія родини Алли Диви [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. – 2018. – 16 черв. – Режим доступу : <https://www.radiosvoboda.org/a/29291904.html>.

99. **Великомученик із Пришивальні** [Електронний ресурс] / Алла Дива (з Гоциків-Будкевичів) Наталія Сорокун (з Радецьких-Будкевичів) // Україна Incognita. – Режим доступу : <http://incognita.day.kyiv.ua/velikomuchenik-iz-prishivalni.html>. – Дата публікації : 19.03.2013. – Назва з екрана.

100. **І рідна Буча мерехтить Тобою...** // День. – 2012. – 22 черв. (№ 107).

101. **Переможець** : штрихи до портрета отця Миколи Радецького [Електронний ресурс] // RISU (Релігійно-інформаційна служба України). – Режим доступу : https://risu.ua/peremozhec-shtrihi-do-portreta-otcy-mikoli-radeckogo_n36889. – Дата публікації : 07.05.2010. – Назва з екрана.

Публікації, в яких згадується творчий доробок Алли Диви

102. **Гуменюк Н.** Алла Дива: «Не плебеям судити про геніїв» / Н. Гуменюк // Віче. – 2003. – 17 лип.
- Йдеться про виставку Алли Диви «Країна Радосинь», присвячену Лесі Українці у Колодяжненському літературно-меморіальному музеї.*
103. **Гуменюк Н.** Що спекулянтам до її таланту: інтерв'ю з Аллою Дивою / Н. Гуменюк // Віче. – 2005. – 24 листоп. – С. 7.
104. **Запорожець П.** Відкриваючи таємницю генія: нова книга про Лесю Українку / П. Запорожець // Волин. губерн. відом. – 2004. – 29 квіт.
- Про нову книгу Алли Диви «Сподвижники: Леся Українка в колі соціал-демократів».*
105. **Качановская Н.** Друзья ее идей (Алла Дива «Сподвижники: Леся Украинка в кругу социал-демократов». – К. : Основные ценности, 2003) [Електронний ресурс] // 2000.ua. – Режим доступу : https://www.2000.ua/v-nomere/aspekty/ekspertiza_aspekty/druzja-ee-idej-alla-dyba-spodvizhniki-lesja-ukrainka-v-krugu-sotsial-demokratov--k-osnovnye-tsennosti-2003_arhiv_art.htm?fbclid=IwAR1CcyBBg-Xuj-tzPd45mCbK3Qby5L9sKPoUuUP_ZZolttVDSzucB9XFmCM/. – Дата публікації : 14.05.2004. – Назва з екрана.
106. **Кравчук Н.** Леся Українка мала доньку. Названу / Н. Кравчук // Високий замок. – 2021. – 26 лют. – С. 6.
- Розповідь Алли Диви про багато цікавих фактів з життя поетеси: про перші світлі почуття, справжнє велике кохання, міцні дружні стосунки та про названу доньку.*
107. **Пушкар Н.** «Заметіль яблунева в країні «Радосинь» / Н. Пушкар // Волин. губерн. відом. – 2003. – 17 лип.
- Про відкриття виставки Алли Диви «Країна Радосинь» у літературно-меморіальному музеї Лесі Українки в селі Колодяжному.*
108. **Стрішенець Н.** Жіноче товариство ім. Ольги Басараб та Олени Теліги вшановує Лесю Українку [Електронний ресурс] / Н. Стрішенець // Організація українських націоналістів. – Режим доступу : <http://kmoun.info/2016/03/29/zhinoche-tovaristvo-im-olgi-basarab-ta-oleni-teligi-viznachaye-prioriteti/>. – Дата публікації : 29.03.2016. – Назва з екрана.
- Про чергове засідання Жіночого товариства ім. Ольги Басараб та Олени Теліги, де Алла Дива розповіла про перебіг VIII Всеукраїнської*

конференції «Леся Українка і родина Косачів в історії та культурі України та Волині».

109. **Штинько В.** «Країна Радосинь» Алли Дибі гостює в Колодяжному / В. Штинько // Волинь. – 2003. – 22 лип.

Відкриття виставки про Лесю Українку, укомплектовану Аллою Дибою – київською літературознавицею.

110. **Яремчук М.** «Сподвижники: політичне оточення Лесі Українки» : інтерв'ю / М. Яремчук // День. – 2004. – 29 квіт. (№ 77)

Іменний покажчик

- Аркушин Г. Л. 21
Бережко-Камінська Ю. 50
Білошицька-Костюкевич О. 78
Білошицький П. 69
Богуславська В. 77, 79
Бондаренко Б. 4, 16
Вернигора Н. М. 94
Геник-Березовська З. 82
Геник-Березовський К. 82
Горак Р. 16
Горобець О. 48
Гоцик (Диба) А. 31, 50, 51
Гроздова (Вишинська) Н. І. 20, 27
Гуменюк Н. 102, 103
Гураль О. 32
Дейч-Малкіна Є. К. 22
Дзюба І. М. 65, 66, 67, 68
Дзюбенко-Мейс Н. 51
Железняк М. Г. 65, 66, 67, 68
Жуковський А. І. 65, 66, 67, 68
Заболотний Д. 19, 32
Запорожець П. 104
Зарівна Т. 95
Захарчук І. 7
Іваненко Г. 87
Іщук-Пазуняк Н. 59
Каспаравічюс К. 62
Качановская Н. 105
Квітка К. 24, 25
Ковальчук Є. 29
Комзюк В. 16, 22
Кононенко М. С. 34, 36
Кононенко Ю. 34
Королів А. 61
Косач (Квітка) Л. П. 2
Косач П. 15
Косач-Борисова І. 14
Коскін В. 74
Костриця М. Ю. 35
Коцюбинська М. 64
Коцюбинський М. 60
Кравчук Н. 106
Кудінова Т. 92
Леонтович В. 55

Леонтович О. 71	Соломончук Г. 45
Лукаш М. 58	Сорокун Н. 99
Макарова А. 12	Сташенко Н. 12, 14, 40
Максименко Л. 67	<u>Степаненко М. 57</u>
Маланій О. О. 61	Стешенко І. 33, 57
Маршинський А. 35	Стрішенець Н. 108
Медущенко-Кривенко О. 47, 68	Тарасинська З. І. 38
Мержинський С. 17	Тарасюк Г. 95
Міщук К. 65	Терехова Н. 32
Мовчун Л. 66	Титаренко Г. 57
Мокану О. 32	Третьяченко Т. Г. 70
Мурзіна О. І. 24, 25	Тучапський П. Л. 26
Новикова Л. 46, 73	Тхорук Р. 7
Плотникова Р. 75	Флоьварочний В. 76
<u>Погребенник В. Ф. 71</u>	Цушко С. 87
Прокопів І. 4	Чередниченко Д. С. 63, 80, 96
Пушкар Н. 107	Чернін В. 77, 79
Пчілка О. 42	Чернов А. 36
Радецький М. 101	Чубинський П. 80
Романова О. 37	Шалагінова О. 8
Семенюк А. 4	Шекера Я. 43
Силюк А. 4, 11, 16, 22	Шовтута О. 56
Славинський М. 6, 17, 18, 30, 31, 33	Штинько В. 109
Сметанская О. 10	Шудря Є. 53

Шудря М. 53

Яремчук М. 110

Родини

Гоцики-Будкевичи 99

Дейчи 22

Кобилки-Сидоренки 21

Косачі 13

Косачі-Драгоманови 12

Косачі-Кривинюки 9

Кривинюки 11

Леонтовичи 52

Радецькі-Будкевичи 99

З М І С Т

Вступне слово.....	3
Творчий доробок А. Г. Диби	7
Про Лесю Українку	7
Про родину Лесі Українки.....	7
Про Лесю Українку та її оточення	9
Про гурток «Плеяда»	10
Публікації з питань української літератури й культури	12
Про постаті в українській літературі та культурі.....	14
Рецензії	15
Про конференції, презентації архівів	16
Про книжкові фестивалі, літературні об'єднання	17
Художня творчість Алли Диби.....	18
Алла Диба про свою родину	18
Публікації, в яких згадується творчий доробок Алли Диби.....	19
Іменний покажчик	21